

Miljö- och energidepartementet

Förslag till svenska bestämmelser för invasiva främmande arter

LRF med berörda branschavdelningar har beretts möjlighet att yttra sig över Naturvårdsverkets förslag till svenska bestämmelser för invasiva främmande arter. LRF Skogsägarna och LRF Trädgård lämnar nedanstående synpunkter på förslaget.

Sammanfattning

- LRF delar uppfattningen att tidig upptäckt av en invasiv art är ytterst väsentlig
- Ansvarsfördelningen mellan berörda myndigheter måste vara tydlig.
- Vid framtagning av handlingsplaner och vid beslut om åtgärder vid upptäckt av en invasiv art av betydelse för de gröna näringarna är det nödvändigt att ansvariga myndigheter har samråd med Skogsstyrelsen respektive Jordbruksverket.
- Avgifter och kontroller – ska motsvaras av en tydlig motprestation

Detaljerade synpunkter

Vi är positiva till att det sker en samordning av insatser inom EU för att förebygga och kunna hantera introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Tidiga åtgärder att föredra då det vanligen är mycket svårt och kostsamt att försöka utrota arter som redan etablerats.

Det måste finnas en tydlighet i vilken myndighet som har ansvar för vad, särskilt gällande kontroller. Samordning bör ske med andra typer av kontroller som redan görs idag av till exempel Jordbruksverket.

I förslagets §§ 17 och 18 hanteras handlingsplaner. Vi uppfattar att Skogsstyrelsen har goda kunskaper om spridningsvägar för terrestra

skogslevande arter liksom Jordbruksverket för övriga landlevande växter som finns i produktion och som importeras, varför dessa myndigheter bör vara involverade i ett sådant arbete. Även SLU bör vara en kunskapskälla gällande alla olika invasiva främmande arter, vilken bör nyttjas. Det hade varit en fördel om det i remissen funnits med en beskrivning av hur andra länder har för avsikt att hantera frågan om handlingsplaner.

Samråd med Skogsstyrelsen och Jordbruksverket bör även ske vid åtgärder för att fullständigt och permanent avlägsna invasiva främmande arter (§ 26 - § 33). Det är viktigt att det klargörs vad som händer om inte berörd part uppfyller de åtgärder som anges.

Vidare kan vi konstatera att det kommer att ställas stora krav på kunskap om de aktuella skadegörarna, dess spridningsvägar m.m. Det kommer att krävas utökade resurser för att upprätthålla kompetens inom området, upprätthålla handlingsplaner och genomföra eventuella inventeringar.

En generell princip när det gäller avgifter för tillsyn och kontroll är att de ska motsvaras av en tydlig motprestation. I det här fallet ett merarbete till följd av utökade kontroller beroende på invasiva främmande arter. Avgifterna ska vara lättbegripliga och förutsebara och ge incitament till avsedda beteenden hos både tillsynsorganen och de objektsansvariga. LRF anser att avgifter, i den mån de tas ut, ska baseras på nedlagd tid och inte vara fasta.

Bedömningen av invasivitet måste vara gedigen och ske utifrån vetenskapliga och socioekonomiska kriterier och i dialog med berörda verksamhetsutövare och intressenter. Det är också värt att ta i beaktande den handel och odling som kan påverkas, vare sig det gäller trädgårdsprodukter (i första hand plantskole- och prydnadsväxter) eller handel med virkesprodukter när det gäller både en förändrad unionslista eller en nationell lista över invasiva arter. När det gäller trädgårdsprodukter har LRF Trädgård möjligheter att hjälpa till med underlag om vad som produceras i Sverige samt den ekonomiska betydelse de produkter har.

Man bör överväga om det är bra att Naturvårdsverket både ska bedöma och hantera risker med invasiva arter. Jämför med växtskyddsområdet där Jordbruksverket är riskhanterare och SLU riksvärderare.

Om det kommer att tas fram ett förslag med invasiva arter av nationell betydelse förutsätter vi att det görs när det finns tydliga regler på vad en sådan lista kan innehålla och vad det innebär. I det fall en nationslista tas fram ska tydligt invasiva arter prioriteras vilka medför allvarliga problem, där det inte finns någon nytta med arten och där en reglering har störst positiv effekt. Arbetet med att sammanställa en sådan lista bör göras med hög transparens och i samråd med Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och berörda intressenter.

Dnr 2016/7560

2016-07-29

LRF anser att det är nödvändigt att bestämmelser rörande invasiva främmande arter som påverkar skog och skogsbruk tas av eller åtminstone i samråd med Skogsstyrelsen. Detta för att inte missa synergieffekter och samordningsvinster när fullt fokus ligger på Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Skogsstyrelsen bör även fortsättningsvis vara tillsynsmyndighet i skogen. Om inte måste det ske i samråd med Skogsstyrelsen (§ 7 Riksbedömning).

När det gäller bemyndiganden (§ 41) bör Skogsstyrelsen ha bemyndigandet inom skogen eller så bör föreskrifter anges i samråd med Skogsstyrelsen vad gäller invasiva terrestra skogslevande arter. Detta gäller även Jordbruksverket och de områden som hanteras av dem.

På sidan 18 finns en formulering om att en kostnads-nyttanalys bör finnas innan beslut tas om bekämpning av invasiva främmande arter. I texten på nästkommande sida anges att en sådan analys behöver göras. Det ska naturligtvis vara ovillkorligt att en sådan analys görs innan bekämpning påbörjas. I annat fall finns stor risk att medel förslösas.

LRF ser fram emot den ytterligare remiss som nämns om eventuella förändringar i bekämpningsmedelslagstiftningen och som vi anser vara en viktig fråga.

Då en invasiv art påträffas och utrotning sker på privat lant- och skogsbruk anser LRF att ersättningsmöjligheter bör ges förutsatt att ägaren inte själv är skyldig till angreppet.

För Lantbrukarnas Riksförbund

Eva Anflo
Chef för LRF Trädgård

Magnus Kindbom
Chef för LRF Skogsägarna